

Fråga 1

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Platåbergen är uppbyggda av olika lager med bergarter. Längst nere har vi urberget, sedan kommer sandsten, alunskiffer, kalksten, lerskiffer och diabas. Urberget och diabasen är det vi kallar magmatiska bergarter – de har bildats av magma från jordens inre som stelnat och blivit till sten. Men vad kallar vi den typ av bergart som sandsten, alunskiffer, kalksten och lerskiffer är?

-
- 1)** Sedimentära bergarter
 - X)** Basiska bergarter
 - 2)** Metamorfa bergarter

Fråga 2

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Ålleberg är vårt högsta platåberg.
Hur högt är det?

1) 110 meter

X) 335 meter

2) 650 meter

Fråga 3

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Temperaturen på jorden har alltid skiftat och livet på jorden har fått anpassa sig. Nu driver vi människor på temperaturförändringen på planeten jorden och vi ser hastiga klimatförändringar. Världens länder har genom Agenda 2030 antagit utmaningen att lösa 4 olika dilemman: att lösa klimatkrisen, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa och ...vilken är den 4:e?

-
- 1)** Att avskaffa extrem rikedom
 - X)** Att avskaffa slöseri med miljön
 - 2)** Att avskaffa extrem fattigdom.

Fråga 4

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Foto: Jesper Arhede

Det finns tre olika Unesco-utmärkelser
som byggnader och områden kan få.
Geoparker och Världsarv är två av dom.
Vilken är den tredje?

-
- 1)** Biosfärområde
 - X)** Naturreservat
 - 2)** Nationalpark

Fråga 5

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Jordens olika kontinenter rör på sig och detta beskrivs av något som heter plattetektonik. Vad händer när två kontinenter går ihop eller krockar?

-
- 1)** Världshaven bildas
 - X)** Regnskogen bildas
 - 2)** Bergskedjor bildas

Fråga 6

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Foto: istockphoto.com

Den kände svenska vetenskapsmannen Carl von Linné besökte platåbergslandskapet på sin västgötaresa 1746, och kallade bla. Kinnekulle för "en plats bland de märkvärdigaste i riket". Vad är Carl von Linné känd för?

-
- 1)** Han var den första människan att nå Nordpolen
 - X)** Han delade in naturens organismer (allt levande) i olika arter och gav dem namn
 - 2)** Han seglade till Nordamerika

Fråga 7

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Platåbergen fungerar som vattenreservoarer och på olika nivåer hittar vi källor som rinner fram ur bergen. Detta har varit mycket viktigt för människan i alla tider. Ett friskt källvatten var lika viktigt för ett fungerande samhälle som tillgången på föda. I platåbergslandskapet slog sig människor ner mycket tidigt, och resterna efter dem är de äldsta byggnadsverken i Sverige som fortfarande finns kvar. Vad kallar vi deras gravlämningar?

-
- 1)** Stengravar
 - X)** Yxgravar
 - 2)** Megalitgravar

Fråga 8

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Foto: istockphoto.com

Under den senaste istiden täcktes vårt område av ett tjockt istäcke. När isen var som störst sträckte den sig hela vägen ner till Berlin i Tyskland innan den började smälta av. Hur tjock tror du isen var här?

-
- 1)** 300 meter tjock
 - X)** 3000 meter tjock
 - 2)** 30 000 meter tjock

Fråga 9

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Längst nere under platåbergen hittar vi urberget som är 1700 miljoner år gammalt. Det bildar något vi kallar för ett peneplan. Vad tror du gör peneplanet så speciellt?

-
- 1)** Det består av en sedimentär bergart.
 - X)** Det är väldigt platt, en nästan helt plan yta.
 - 2)** Man kan hitta fossil i urberget.

Fråga 10

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Att vi har olika bergarter i platåbergen gör att även naturen skiftar med de olika bergarterna. På bergens sluttningar ser vi en väldig variation på växter och det finns ofta gott om naturreservat här. Vilken växt förknippas ofta med platåbergens sluttningar?

-
- 1)** Blåklocka
 - X)** Ramslök
 - 2)** Viol

Fråga 11

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

Foto: Jesper Arhede

Inte bara blommor trivs på platåbergen, det finns även en fågel som utnyttjar bergens placering där det skapas termikvindar, varma luftströmmar som gör det lätt att komma högt upp. Vilken fågel tänker vi på?

-
- 1)** Koltrasten
 - X)** Skatan
 - 2)** Tranan

Fråga 12

PLATÅBERGENS
GEOPARK
Lager av historia

En gång testade man en kort period att utvinna ett radioaktivt ämne som heter uran från platåbergen, närmare bestämt från den bergart som heter alunskiffer. I Sverige använder vi uran för att utvinna energi. Vad kallas fabrikerna där det sker?

-
- 1)** Kärnkraftverk
 - X)** Vindkraftverk
 - 2)** Vattenkraftverk